

طرح شاخص مدیران خرید

تیر ۱۴۰۱

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی و پایش اصل ۴۴

۵۳/۹۲

۵۰/۱۰

شامخ صنعت – دوره چهل و ششم

- ✓ شاخص مدیران خرید صنعت (تعدیل فصلی نشده) در تیر ماه عدد ۵۳/۹۲ به دست آمده است که طی ۵ ماه اخیر (به غیر از تعطیلات فروردین ماه) به کمترین مقدار خود رسیده است.
- ✓ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در تیر ماه (۵۲/۰۴) در مقایسه با خرداد ماه با کاهش رشد شاخص روبرو بوده است و به کمترین مقدار ۵ ماهه خود (به غیر از تعطیلات فروردین ماه) رسیده است. در بخش صنعت، غذایی، پوشاک و چرم و سایر صنایع با کاهش شدید سفارشات روبرو بوده اند.
- ✓ شاخص قیمت خرید مواد اولیه در تیرماه (۶۸/۶۵) شدت افزایش بسیار کمتری در مقایسه با ماه‌های قبل داشته است. براساس گزارش تیرماه مرکز آمار ایران نرخ تورم ماهانه خانوارهای کشور، در مقایسه با ماه قبل ۷/۶ واحد درصد کاهش داشته است.
- ✓ شاخص موجودی محصول (انبار) در تیرماه (۵۶/۰۴) طی ۹ ماه گذشته از آبان ۱۴۰۰ به بیشترین مقدار خود رسیده است. به نظر می‌رسد به دنبال کاهش رشد سفارشات مشتریان و همچنین کاهش صادرات، در نتیجه پیشی گرفتن تولید از فروش موجودی انبار افزایش یافته است.
- ✓ شاخص میزان صادرات در تیرماه (۴۸/۱۹) با کاهش روبرو بوده است. قوانین مرتبط با رفع تعهد ارزی برای صادرکنندگان باعث شده تا صادرات بسیار هزینه‌بر و عملاً توجیه ناپذیر باشد.
- ✓ شاخص میزان فروش محصولات در تیرماه (۴۷/۰۸) کمترین میزان را طی سه ماه اخیر داشته است. نوسانات قیمتی، پایین بودن قدرت خرید مشتریان و کاهش صادرات، کاهش فروش محصولات را به دنبال داشته است.

شامخ کل اقتصاد – دوره سی و چهارم

- ✓ شاخص مدیران خرید (تعدیل فصلی نشده) برای کل اقتصاد ایران در تیر ماه ۵۰/۱۰ بوده است که نسبت به ماه قبل کاهش داشته است. در این ماه دو مؤلفه میزان سفارشات جدید مشتریان و موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده زیر ۵۰ ثبت شده اند.
- ✓ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در تیر ماه (۴۷/۱۴) به کمترین میزان طی ۳ ماه اخیر از فروردین ماه رسیده است. این شاخص در بخش های خدمات و کشاورزی و ساختمان با رکود همراه بوده است.
- ✓ شاخص میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی در تیرماه (۵۱/۱۷) برای سومین ماه پیاپی کاهش یافته است. نگرانی‌ها در مورد تضعیف تقاضا به دلیل نگرانی‌های ناشی از کاهش قدرت خرید و تورم، باعث کاهش انتظارات کسب و کارها و کاهش خرید مواد اولیه و عقب‌نشینی در استخدام شده است.
- ✓ شاخص موجودی محصول (انبار) در تیرماه (۵۷/۱۰) به بیشترین میزان خود از ابتدای شروع طرح رسیده است.
- ✓ شاخص میزان صادرات کالا و خدمات (۴۶/۹۶) به یکی از کمترین مقادیر خود طی ۹ ماه گذشته (به غیر از تعطیلات فروردین ماه) رسیده است.
- ✓ شاخص میزان فروش محصولات (۴۶/۳۲) طی ۱۱ ماه گذشته (به غیر از تعطیلات فروردین ماه) به یکی از کمترین مقادیر خود از شهریور ماه ۱۴۰۰ رسیده است. این شاخص در هر سه بخش اصلی اقتصاد با کاهش روبرو بوده است.
- ✓ شاخص انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده (۵۰/۱۸) طی ۱۶ ماه گذشته (به غیر از تعطیلات فروردین ماه) به یکی از کمترین مقادیر خود رسیده است و منعکس کننده انتظارات بسیار بدبینانه شرایط فعالان اقتصادی در بخش خدمات و کشاورزی در مردادماه است.

شاخص مدیران خرید کل اقتصاد

شاخص ترکیبی S&P Global تعدیل فصلی شده برای منطقه یورو از ۵۲/۰ در ماه ژوئن به ۴۹/۴ در جوئیه کاهش یافت و به کمترین میزان ۱۷ ماهه خود رسید. اقتصاد منطقه یورو در ماه ژوئن با رکود همراه بود و تولید و سفارشات جدید هر دو برای اولین بار از زمان قرنطینه کووید-۱۹ در اوایل سال ۲۰۲۱ کاهش یافتند. رکود فزاینده در تولید با تقریباً توقف بخش خدمات همراه شد و شاخص فعالیت‌های خدمات با عدد ۵۰/۶ (۵۳/۰) به کمترین مقدار ۱۵ ماهه و شاخص بخش صنعت ۴۹/۶ به کمترین مقدار ۲۵ ماهه خود رسیدند. سقوط این شاخص به زیر سطح خنثی ۵۰/۰ برای اولین بار از فوریه ۲۰۲۱ رکود در تولید را نشان می‌دهد. شدیدترین کاهش در آلمان ثبت شد و به کمترین میزان خود از ژوئن ۲۰۲۰ رسید. اگرچه تولید در فرانسه به افزایش خود ادامه داد، اما سرعت رشد به شدت کاهش یافت زیرا PMI ترکیبی به ۵۰/۶ کاهش یافت تا فقط رونق بسیار اندک و کمترین میزان در ۱۶ ماهه گذشته را ثبت کرده‌باشد. منطقه یورو در ماه جولای دچار انقباض می‌شود، فشار قیمت‌ها کاهش می‌یابد اما همچنان بالا می‌ماند.

طبق نظرسنجی انجام شده از بنگاه‌های اقتصادی کشور، شاخص مدیران خرید (تعدیل فصلی نشده) برای کل اقتصاد ایران در تیر ماه ۵۰/۱۰ بوده‌است که نسبت به ماه قبل کاهش داشته و نرخ رشد شاخص تقریباً نزدیک محدوده خنثی بوده‌است. در این ماه دو مؤلفه میزان سفارشات جدید مشتریان و موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده زیر ۵۰ ثبت شده‌اند. در تیرماه همه مؤلفه‌های اصلی در مقایسه با ماه قبل کمتر شده‌اند.

➤ شاخص میزان فعالیت‌های کسب و کار در تیر ماه (۵۰/۸۲) در مقایسه با خرداد ماه کاهش زیادی داشته‌است. بخش ساختمان بیشترین کاهش و رکود را در میان سایر بخش‌های اصلی داشته‌است.

➤ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در تیر ماه (۴۷/۱۴) به کمترین میزان طی ۳ ماه اخیر از فروردین رسیده‌است. این شاخص در بخش‌های خدمات و کشاورزی و ساختمان با رکود همراه بوده‌است. به عقیده فعالان اقتصادی کاهش قدرت خرید مشتریان باعث کاهش میزان سفارشات شده‌است.

➤ عدد شاخص میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (۵۱/۱۷) در تیرماه برای سومین ماه پیاپی کاهش یافته‌است. نگرانی‌ها در مورد تضعیف تقاضا به دلیل نگرانی‌های ناشی از کاهش قدرت خرید و تورم، باعث شده تا انتظارات کسب‌وکارها را پایین بیاورد و همچنین باعث کاهش خرید مواد اولیه و عقب‌نشینی در استخدام شده‌است.

➤ شاخص موجودی محصول (انبار) در تیرماه (۵۷/۱۰) به بیشترین میزان خود از ابتدای شروع طرح رسیده‌است. به نظر می‌رسد با کاهش فروش و کاهش قدرت خرید مشتریان و پیشی گرفتن رشد تولید از فروش، موجودی محصول در بخش خدمات و کشاورزی و صنعت با افزایش همراه بوده‌است.

➤ شاخص میزان صادرات کالا و خدمات (۴۶/۹۶)، به یکی از کمترین مقادیر خود طی ۹ ماه گذشته (به غیر از تعطیلات فروردین ماه) رسیده‌است. از یک طرف موانع سر راه فعالان اقتصادی به موجب قانون رفع تعهد ارزی و از سوی دیگر بالا رفتن قیمت نهاده‌ها، باعث شده تا صادرات برای فعالان اقتصادی به صرفه نباشد.

➤ شاخص میزان فروش محصولات (۴۶/۳۲) طی ۱۱ ماه گذشته (به غیر از تعطیلات فروردین ماه) به یکی از کمترین مقادیر خود از شهریور ماه ۱۴۰۰ رسیده‌است. این شاخص در هر سه بخش اصلی اقتصاد با کاهش روبرو بوده‌است. به عقیده فعالان اقتصادی کاهش شدید قدرت خرید مشتریان دلیل اصلی این رکود در فروش بوده و از طرفی با سیاست‌های نادرست بانک مرکزی صادرات نیز کاهش داشته‌است.

➤ شاخص انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده (۵۰/۱۸) طی ۱۶ ماه گذشته (به غیر از تعطیلات فروردین ماه) به یکی از کمترین مقادیر خود رسیده‌است و فعالان اقتصادی در بخش خدمات و کشاورزی همچنان انتظارات بسیار بدبینانه دارند که منعکس‌کننده شرایط مالی سخت‌تر برای آن‌ها در مردادماه خواهد بود.

به طور کلی کاهش شدید قدرت خرید مشتریان، نبود سرمایه در گردش، قطعی برق، مشکلات ناشی از مدیریت ناکارآمد

شاخص مدیران خرید در بخش صنعت

بر اساس داده‌های به دست آمده از بنگاه‌های بخش صنعت، شاخص مدیران خرید صنعت (تعدیل فصلی نشده) در تیر ماه عدد ۵۳.۹۳ به دست آمده است که طی ۵ ماه اخیر (به غیر از تعطیلات فروردین ماه) به کمترین مقدار خود رسیده است و با شدت رشد بسیار کمتری نسبت به ماه قبل همراه بوده است. در تیر ماه همه مؤلفه‌های اصلی شاخص بخش صنعت بالای ۵۰ ثبت شده‌اند اما همچنان موجودی مواد اولیه کمترین رشد را نسبت به سایر مؤلفه‌ها داشته است. در میان رشته فعالیت‌های صنعتی، به ترتیب صنایع چوب، کاغذ و مبلمان، وسایل نقلیه و قطعات وابسته، صنایع کانی غیر فلزی و ماشین‌سازی و لوازم خانگی بیشترین افزایش را داشته در مقابل سایر صنایع، پوشاک و چرم، صنایع غذایی و صنایع شیمیایی با کاهش شاخص کل روبرو بوده‌اند.

➤ شاخص مقدار تولید محصولات بخش صنعت در تیر ماه (۵۳.۲۸) کاهش قابل توجهی در نرخ رشد نسبت به خرداد ماه داشته و به کمترین مقدار ۵ ماهه خود (به غیر از تعطیلات فروردین ماه) رسیده است. به عقیده فعالان اقتصادی ادامه روند کاهشی سفارشات و کاهش قدرت خرید مشتریان، قطعی‌های برق، تعطیلات تابستانی برخی از شرکت‌ها، کمبود مواد اولیه باعث کاهش رشد تولید شده است.

➤ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در تیر ماه (۵۲.۰۴) در مقایسه با خرداد ماه با کاهش رشد شاخص روبرو بوده است و به کمترین مقدار ۵ ماهه خود (به غیر از تعطیلات فروردین ماه) رسیده است. در بخش صنعت، صنایع غذایی، پوشاک و چرم و سایر صنایع با کاهش شدید سفارشات روبرو بوده‌اند. به عقیده فعالان اقتصادی به دلیل تورم بالای مواد غذایی و به دنبال آن افزایش قیمت فروش محصولات در ماه گذشته (علیرغم اهمیت اقلام تولیدی)، با کاهش تقاضا روبرو بوده‌اند.

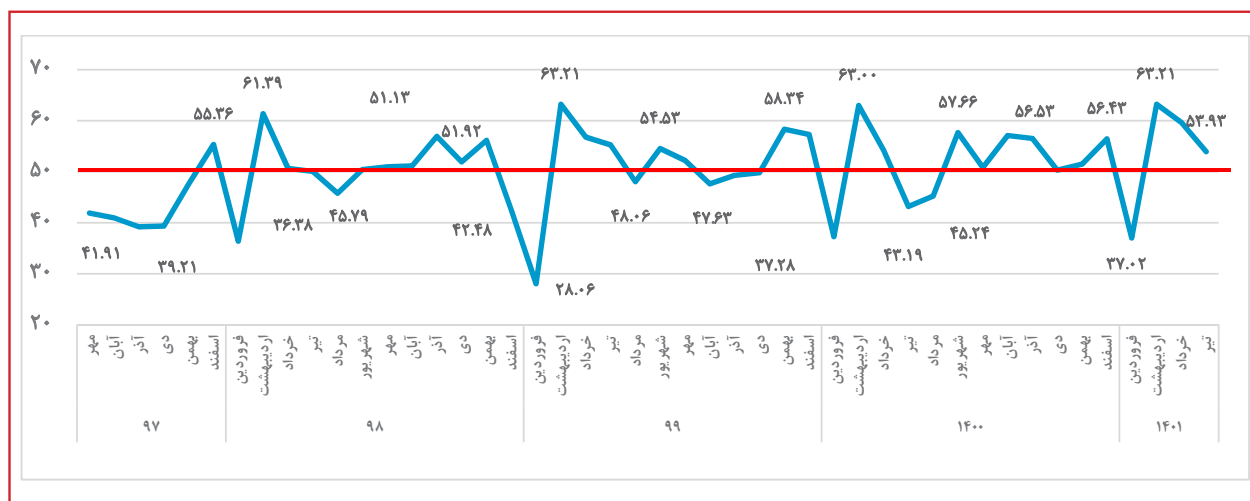
➤ شاخص قیمت خرید مواد اولیه در تیر ماه (۶۸.۶۵) شدت افزایش بسیار کمتری در مقایسه با ماه‌های قبل داشته است. بر اساس گزارش تیرماه مرکز آمار ایران از شاخص قیمت مصرف‌کننده، نرخ تورم ماهانه خانوارهای کشور، در تیر ماه ۱۴۰۱ به ۴.۶ درصد رسیده که در مقایسه با همین اطلاع در ماه قبل ۷.۶ واحد درصد کاهش داشته است.

➤ شاخص قیمت محصولات تولید شده در تیر ماه (۵۱.۱۴) کاهش قابل توجهی نسبت به ماه قبل داشته است و طی ۵ ماه اخیر از اسفند ماه ۱۴۰۰، به کمترین میزان خود رسیده است. کاهش تقاضای مشتریان و کمبود قدرت خرید باعث شده تا قیمت‌های فروش در بسیاری از رشته فعالیت‌ها متناسب با هزینه تمام شده کالاها افزایش نیابد.

➤ شاخص موجودی محصول (انبار) در تیرماه (۵۶.۰۴) طی ۹ ماه گذشته از آبان ۱۴۰۰ به بیشترین مقدار خود رسیده است. به نظر می‌رسد به دنبال کاهش رشد سفارشات مشتریان و همچنین کاهش صادرات و در نتیجه پیشی گرفتن تولید از فروش، موجودی انبار افزایش یافته است.

➤ شاخص میزان صادرات (۴۸.۱۹) در تیرماه با کاهش روبرو بوده است. قوانین مرتبط با رفع تعهد ارزی برای صادرکنندگان در شرایطی که در بسیاری از موارد ارز مورد نیاز برای تأمین مواد اولیه خود را از بازار آزاد تهیه می‌کنند، باعث شده تا صادرات بسیار هزینه‌بر و عملاً توجیه‌ناپذیر باشد. از طرفی به عقیده فعالان اقتصادی تعطیلات پیش رو در محرم باعث کاهش صادرات به عراق خواهد شد.

نمودار ۲: مقایسه روند شاخص بخش صنعت

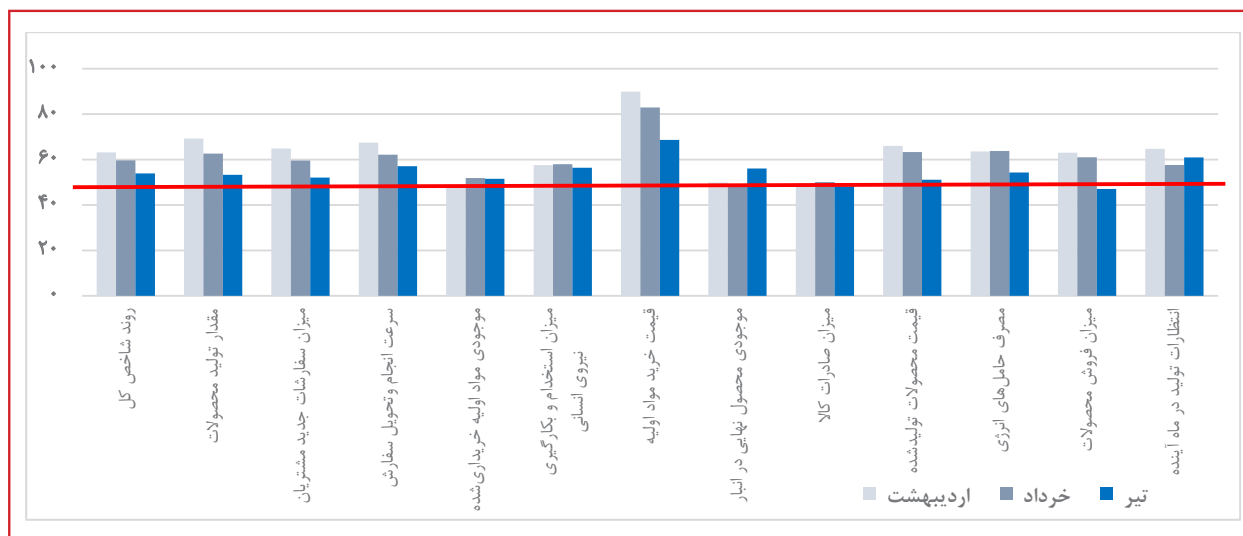
➤ شاخص میزان فروش محصولات در تیرماه (۴۷.۰۸) کمترین میزان را طی سه ماه اخیر داشته‌است. نوسانات قیمتی، کمبود شدید نقدینگی و پایین بودن قدرت خرید مشتریان و کاهش صادرات، کاهش فروش محصولات را به دنبال داشته‌است.

به طور کلی در تیرماه بسیاری از تولیدکنندگان به دلیل قطعی‌های برق با مشکلات بسیار و پایین آوردن ظرفیت تولید خود روبرو بوده‌اند، از سوی دیگر با تورم ماه‌های اخیر با کمبود شدید نقدینگی و کاهش قدرت خرید مشتریان روبرو هستند که به دلیل عدم همکاری بانک‌ها در ارائه تسهیلات به شرکت‌ها با کاهش سرمایه در گردش برای تأمین مواد اولیه و تولید روبرو هستند. تعطیلات تابستانی و محرم نیز در کاهش تولید برخی از صنایع تأثیرگذار بوده‌است. ملاحظه می‌شود که افزایش قیمت‌ها و کاهش قدرت خرید مشتریان بر روی صنایع کلیدی مورد نیاز جامعه یعنی مواد غذایی و پوشاک و چرم تأثیرگذار بوده و این صنایع با کاهش زیادی در تقاضا روبرو بودند.

جدول ۲: شاخص صنعت - شاخص مدیران خرید (PMI) تیر ۱۴۰۱

شاخص	اردیبهشت ۱۴۰۱	خرداد ۱۴۰۱	تیر ۱۴۰۱
شاخص کل صنعت	۶۳/۲۱	۵۹/۶۵	۵۳/۹۳
مقدار تولید محصولات	۶۹/۲۹	۶۲/۶۵	۵۳/۲۸
میزان سفارشات جدید مشتریان	۶۴/۸۸	۵۹/۶۱	۵۲/۰۴
سرعت انجام و تحویل سفارش	۶۷/۴۸	۶۲/۱۷	۵۷/۱۱
موجودی مواد اولیه خریداری شده	۴۷/۹۵	۵۱/۸۸	۵۱/۵۳
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۷/۵۴	۵۷/۹۶	۵۶/۳۹
قیمت خرید مواد اولیه	۸۹/۹۱	۸۲/۹۴	۶۸/۶۵
موجودی محصول نهایی در انبار	۴۹/۹۲	۴۸/۹۴	۵۶/۰۴
میزان صادرات کالا	۴۹/۴۱	۵۰/۱۴	۴۸/۱۹
قیمت محصولات تولیدشده	۶۶/۰۴	۶۳/۲۹	۵۱/۱۴
مصرف حامل‌های انرژی	۶۳/۵۸	۶۳/۷۹	۵۴/۲۸
میزان فروش محصولات	۶۳/۰۲	۶۰/۹۸	۴۷/۰۸
انتظارات تولید در ماه آینده	۶۴/۷۰	۵۷/۶۳	۶۰/۹۷

نمودار ۳: مقایسه شاخص‌های بخش صنعت در سه ماه منتهی به تیر ۱۴۰۱

جدول ۳: وضعیت شاخص‌های صنایع منتخب از نگاه طرح شاخص مدیران خرید تیر ۱۴۰۱

شاخص	صنایع لاستیک و پلاستیک	صنایع فرآورده‌های نفت و گاز	صنایع نساجی	ماشین‌سازی و لوازم خانگی	صنایع کانی غیر فلزی	صنایع فلزی	صنایع غذایی	صنایع شیمیایی	چوب، کاغذ و مبلمان	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	پوشاک و چرم	سایر صنایع
شامخ گروه	۵۶/۳	۵۷/۸	۵۷/۳	۵۶/۳	۵۸/۱	۵۶/۱	۴۶/۹	۴۹/۵	۶۴/۸	۵۸/۵	۴۲/۵	۳۵/۶
مقدار تولید محصولات	۶۰/۰	۶۱/۸	۶۰/۰	۵۲/۳	۷۲/۲	۵۲/۱	۴۰/۰	۴۴/۹	۶۸/۲	۵۹/۳	۴۱/۷	۵۰/۰
میزان سفارشات جدید	۵۵/۰	۶۱/۸	۶۵/۰	۵۶/۸	۵۰/۰	۵۸/۳	۳۶/۷	۵۲/۰	۶۳/۶	۵۷/۴	۳۳/۳	۲۵/۰
سرعت انجام و تحویل سفارش	۶۵/۰	۵۸/۸	۵۵/۰	۵۹/۱	۶۶/۷	۵۴/۲	۶۱/۷	۵۱/۰	۶۳/۶	۵۱/۹	۴۱/۷	۳۷/۵
موجودی مواد اولیه	۴۰/۰	۴۴/۱	۴۵/۰	۵۰/۰	۵۰/۰	۵۰/۰	۵۶/۷	۵۲/۰	۶۳/۶	۵۷/۴	۴۱/۷	۲۵/۰
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۵/۰	۵۲/۹	۵۰/۰	۶۱/۴	۵۰/۰	۶۲/۵	۵۵/۰	۴۹/۰	۶۳/۶	۶۴/۸	۵۸/۳	۳۷/۵
قیمت خرید مواد اولیه	۴۵/۰	۶۷/۶	۷۰/۰	۷۰/۵	۷۷/۸	۵۴/۲	۷۸/۳	۶۷/۳	۷۷/۳	۶۸/۵	۷۵/۰	۸۷/۵
موجودی محصول (انبار)	۵۹/۱	۴۷/۱	۵۰/۰	۵۹/۱	۷۷/۸	۵۱/۰	۶۳/۳	۴۹/۰	۴۰/۹	۵۳/۷	۵۷/۱	۶۲/۵
میزان صادرات کالا	۴۵/۵	۴۴/۱	۵۵/۰	۴۷/۷	۵۰/۰	۴۲/۷	۴۸/۳	۵۵/۱	۵۰/۰	۵۰/۰	۲۸/۶	۵۰/۰
قیمت محصولات تولیدشده	۴۵/۵	۶۷/۶	۴۵/۰	۴۷/۷	۶۱/۱	۴۶/۹	۵۵/۰	۵۴/۱	۴۰/۹	۴۸/۱	۵۷/۱	۵۰/۰
مصرف حامل‌های انرژی	۴۵/۵	۵۲/۹	۵۰/۰	۶۳/۶	۶۶/۷	۵۵/۲	۴۶/۷	۵۱/۰	۵۴/۵	۵۷/۴	۴۲/۹	۶۲/۵
میزان فروش محصولات	۵۴/۵	۵۲/۹	۷۰/۰	۳۶/۴	۵۰/۰	۵۱/۰	۳۳/۳	۴۶/۹	۶۳/۶	۴۸/۱	۲۸/۶	۳۷/۵
انتظارات تولید در ماه آینده	۵۰/۰	۶۷/۶	۶۰/۰	۶۱/۴	۵۰/۰	۶۳/۵	۶۶/۷	۶۱/۲	۶۳/۶	۵۹/۳	۳۵/۷	۷۵/۰

مشکلات اصلی از دید برخی از فعالان اقتصادی در تیر ماه ۱۴۰۱:

- کمبود شدید نقدینگی مشتریان باعث شده تا در بسیاری از صنایع، تولیدکنندگان با کاهش تقاضا روبه‌رو باشند (صنایع غذایی، صنایع پوشاک و چرم و...)
- نحوه رفع تعهدات ارزی برای تولیدکنندگان بسیار مشکل‌زا شده است. اصلاح نحوه رفع تعهد ارزی و پیشنهاد فعالان اقتصادی خرید ارز حاصل از صادرات توسط صرافی‌ها با هدف رونق در صادرات و کاهش نرخ ارز بدون نیاز به درآمد نفتی است.
- بسیاری از تولیدکنندگان در تأمین سرمایه در گردش خود با مشکل روبه‌رو هستند و از طرفی دولت بازپرداخت بدهی‌های خود را در قبال تعهدات انجام نمی‌دهد. بانک‌ها نیز در تأمین سرمایه در تخصیص وام بانکی تعلل و موانع بسیاری را برای تولیدکنندگان ایجاد می‌کنند.
- قطعی و کمبود برق باعث می‌شود تا بسیاری از شرکت‌ها با ظرفیت پایین تولید کرده و بعضی از خطوط تولید تعطیل باشند.
- عدم تولید برخی از مواد اولیه مورد نیاز صنایع لاستیک و پلاستیک از سوی پتروشیمی‌ها و کمبود آن در بازار باعث شده تا صنایع پایین دستی با تعطیلی برخی از خطوط تولید روبه‌رو شوند. (صنایع لاستیک و پلاستیک)
- رکود مسکن بر رکود بازار کانی غیرفلزی تأثیر داشته و در مورد صنایع سرمیکی واردات هم بر کاهش تقاضای داخلی تأثیر منفی دارد. از سوی دیگر تعطیلات محرم بر بازار صادرات عراق تأثیرگذار خواهد بود و پیش‌بینی کاهش تولید در مرداد ماه وجود دارد. (صنایع کانی غیرفلزی)
- به دلیل افزایش مواد اولیه و در نتیجه افزایش قیمت تمام‌شده تقاضای مشتریان در صنایع مواد غذایی، پوشاک و چرم بسیار پایین آمده است. (صنایع مواد غذایی و پوشاک و چرم)
- در بخش خدمات ارتباطات از آنجا که بخش عمده‌ای از مشتریان بخش دولتی است و بدهی و تعهدات خود را بازپرداخت نمی‌کنند، شرکت‌ها با کاهش شدید نقدینگی و تعدیل نیروی انسانی روبه‌رو هستند.
- رکود بازار و کاهش تقاضای مشتریان و کمبود نقدینگی باعث می‌شود تا بسیاری از صنایع تحت تأثیر قرار گیرند.
- تعطیلات تابستان و محرم، کاهش قیمت مواد اولیه در بورس در شرایطی که شرکت‌ها با مواد قبلی تولید کردند و انتظار کاهش قیمت محصول از جانب مشتریان به دنبال داشته و همچنین عدم همکاری سازمان غذا و دارو برای صدور کدهای مربوطه و مجوزهای لازم، باعث کاهش تولید شده است. (صنایع شیمیایی)

معرفی طرح شامخ (شاخص مدیران خرید)

از میان شاخص‌های متنوع و گوناگون اقتصادی که توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی انتشار می‌یابند، شاخص اقتصادی است که مورد پذیرش اکثر کشورهای توسعه‌یافته قرار دارد. در حال حاضر شاخص شامخ برای حدود ۲۹۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می‌شود. این شاخص که بر اساس پایش پرسشنامه‌ای به دست می‌آید، بینش آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به‌ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های صنعت و خدمات ارائه می‌دهد. ویژگی‌های این شاخص عبارتند از:

- ✓ داده‌های شامخ به صورت ماهانه در روزهای ابتدایی ماه و پیش از انتشار داده‌های رسمی منتشر می‌شود.
- ✓ شامخ، امکان مقایسه مستقیم بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه از طریق تولید داده‌های استاندارد شده را فراهم می‌سازد.
- ✓ داده‌ها در شامخ بر اساس مستندات واقعی کسب و کارها و نه بر اساس نظرات شخصی و حدس مدیران جمع‌آوری می‌شوند.
- ✓ به صورت مستمر و دقیق توسط بازارهای مالی، بانک‌های مرکزی، مراکز تصمیم‌گیری اقتصادی و رسانه‌ها در جهان پیگیری می‌شود.

در طرح شامخ، از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود به ۱۲ پرسش مطرح‌شده در قالب سه معیار وضعیت نسبت به ماه پیش (بهتر شده، بدتر شده و یا تغییری نکرده است)، پاسخ دهند. در صورت انتخاب گزینه بیشتر از ماه قبل: عدد ۱، گزینه بدون تغییر: عدد ۵/۰ و گزینه کمتر از ماه قبل: عدد صفر برای آن پرسش ثبت می‌شود. مجموع حاصل ضرب درصد پاسخگویان به هر یک از گزینه‌ها در عدد همان گزینه، مبین عدد شامخ در آن پرسش است. در نهایت معیار سنجش این شاخص عددی بین ۰ تا ۱۰۰ است. عدد ۰ و ۱۰۰ به ترتیب به معنای آن است که ۱۰۰ درصد پاسخگویان گزینه "بدتر شده است" و "بهتر شده است" را انتخاب نموده‌اند، عدد ۵۰ نشان‌دهنده عدم تغییر وضعیت نسبت به ماه قبل، بالای ۵۰ نشانه بهبود وضعیت نسبت به ماه قبل و زیر ۵۰ به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به ماه قبل است. بر این اساس، چنانچه عدد محاسبه‌شده زیر ۵۰ باشد، اما از عدد محاسبه‌شده ماه قبل بیشتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بدتر شدن وضعیت، کاهش یافته است. در مقابل، چنانچه عدد محاسبه‌شده بالای ۵۰ باشد اما از عدد ماه قبل کمتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بهبود وضعیت در مقایسه با ماه قبل، کاهش یافته است.

برای طراحی پرسشنامه و وزن‌دهی به ۵ پرسش اصلی در محاسبه عدد شامخ در اتاق ایران، از رویکردهای بین‌المللی با کمی تعدیل به صورت زیر استفاده شده است:

۱. مقدار تولید محصولات (پرسش اصلی با ضریب ۰.۲۵)
۲. میزان سفارشات جدید (پرسش اصلی با ضریب ۰.۳۰)
۳. سرعت انجام و تحویل سفارش (پرسش اصلی با ضریب ۰.۱۵)
۴. موجودی مواد اولیه (پرسش اصلی با ضریب ۰.۱۰)
۵. میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (پرسش اصلی با ضریب ۰.۲۰)
۶. قیمت خرید مواد اولیه
۷. موجودی محصول نهایی در انبار
۸. میزان صادرات کالا
۹. قیمت محصولات تولیدشده
۱۰. مصرف حامل‌های انرژی
۱۱. میزان فروش محصولات
۱۲. انتظارات تولید در ماه آینده

شامخ در برخی از کشورها در ژوئن و ژوئیه ۲۰۲۲

شامخ کل

شامخ صنعت

